

PAKLAUSIMAS

Norėčiau paprašyti paaiškinimo dėl finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir išvestinių finansinių priemonių realizavimo pajamų apmokestinimo ir deklaravimo.

Toks pavyzdys:

2019 m. gruodį Europos Sąjungoje esančioje vertybinių popierių biržoje įsigyta įmonės A akcijų: 1000 vnt x 10 Eur/vnt. = 10000 Eur.

2020 m. spalį akcijų biržoje parduota dalis įsigytų įmonės A akcijų: 100 vnt x 15 Eur/vnt. = 1500 Eur.

2020 m. spalį akcijų biržoje įsigyta papildomai įmonės A akcijų: 100 vnt x 15,05 Eur/vnt. = 1505 Eur.

Prašom paaiškinti:

1) ar GPM deklaracijoje už 2020 m. reikia deklaruoti pajamas už įmonės A akcijų pardavimą 1500 Eur?

2) ar į GPM deklaraciją už 2020 m. galima įtraukti parduotų akcijų įsigijimo kainą? Tai yra 100 vnt. x 10 Eur/vnt = 1000 Eur.

3) kokią pajamų rūšį reikia nurodyti deklaruojant 2020 m. spalį gautas pajamas 1500 Eur už įmonės A akcijų pardavimą? Finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir išvestinių finansinių priemonių realizavimo pajamos, kurioms taikoma lengvata, ar pajamos, kurioms lengvata netaikoma?

Ar šiuo atveju būtų pritaikyta GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte numatyta 500 Eur lengvata (neapmokestinama suma)?

ATSAKYMAS Į KLAUSIMUS APIE NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO GAUTŲ VERTYBINIŲ POPIERIŲ PARDAVIMO PAJAMŲ DEKLARAVIMĄ

1. 2020 metais gautas įmonės A akcijų pardavimo pajamas (1500 Eur) turite deklaruoti iki šių metų gegužės 3 dienos, VMI^[1] pateikdamas 2020 metų Pajamų mokesčio deklaraciją (toliau - Deklaracija), vadovaujantis GPMĮ 27 straipsnio bei Deklaracijos užpildymo ir pateikimo taisyklių (toliau - Taisyklės)^[2] nuostatomis.

Deklaracijoje gali būti nedeklaruojamos nuolatinio Lietuvos gyventojo Lietuvoje ir užsienyje gautos neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamos pajamos, kurių neprivaloma deklaruoti pagal Taisyklių 2 priedą. Šio priedo 5.1 punkte nustatyta, kad nedeklaruojamos neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamos nuolatinio Lietuvos gyventojo iš finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ar išvestinių priemonių realizavimo gautos pajamos, kai šių pajamų suma nėra didesnė nei 500 eurų per mokestinį laikotarpį (išskyrus: pajamas, gautas už Tikslinėse teritorijose įsteigtų vienetų išleistas finansines priemones, taip pat gautas už akcijas išleidusio vieneto nuosavybėn perleistas akcijas, už GPMĮ^[3] 2 straipsnio 14 dalies 1 punkte nurodytu būdu gautas akcijas bei vertybinius popierius, parduotus vieneto likvidavimo atveju - t. y. pastarosios pajamos turi būti deklaruojamos nepriklausomai nuo gautų pajamų sumos).

Kadangi Jūsų gautų akcijų pardavimo pajamų suma (1500 Eur) viršija 500 Eur, net jeigu tokioms pajamoms gali būti taikoma GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 30 punkte nustatyta lengvata, turite deklaruoti gautas akcijų pardavimo pajamas (ir, kaip paaiškinta atsakant į 2 klausimą - tokių akcijų įsigijimo išlaidas).

2. Apskaičiuodamas apmokestinamąsias akcijų pardavimo pajamas, iš gautų akcijų pardavimo pajamų sumos galite atimti parduotų akcijų įsigijimo išlaidas (įsigijimo kainą ir su tokių akcijų įsigijimu/pardavimu susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokesčius), apskaičiuotas GPMĮ 19 straipsnyje nustatyta tvarka.

GPMĮ 19 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ...> jeigu gyventojas negali objektyviai pagrįsti, kuri konkreči (kada įsigyta) keliais sandoriais įgyto vienerūšio, individualiais požymiais neapibūdinto turto (pvz., akcijų) dalis perleidžiama, iš pajamų pirmiausia atskaitoma anksčiausiai už tokį turtą (jo dalį) sumokėta įsigijimo kaina (jos dalis).

Taigi, iš gautų 100 vnt. įmonės A akcijų pardavimo pajamų galėsite atimti (įrašyti Deklaracijos dalyje D, duomenų įvedimo lauko išlaidų eilutėje) tokių 100 vnt. akcijų pirkimo kainą, kuri pagal pateiktą pavyzdį yra 1000 Eur (t. y. laikoma, kad parduotos anksčiausiai įsigytos vienerūšės akcijos).

Pagal GPMĮ 19 straipsnio 3 dalį, akcijų įsigijimo kaina turi būti pagrįsta galiojančiais sandoriais ar kitais juridinę galią turinčiais dokumentais, iš kurių galima nustatyti akcijų įsigijimo datą, įsigijimo būdą, įsigytų akcijų kiekį ir įsigijimo kainą (sumą). Įsigijimo išlaidoms taip pat gali būti priskiriami su parduotų akcijų įsigijimu ir pardavimu susiję teisės aktuose nustatyti privalomi mokėjimai (pvz., viešosios apyvartos tarpininkui sumokėtas komisinis mokestis, susijęs su akcijų pirkimu / pardavimu). Reikia turėti ir akcijų pardavimo pajamas pagrindžiančius dokumentus, iš kurių galima nustatyti kada, kokias, kiek, už kiek akcijų pardavėte. Akcijų pardavimo pajamas ir įsigijimo išlaidas pagrindžiančius dokumentus galite pridėti iš karto pildydami Deklaraciją (duomenų įvedimo lauko dalyje „Pridedami dokumentai“) arba juos turėtumėte pateikti VMI paprašius.

3. Apskaičiuotas skirtumas (iš gautų akcijų pardavimo pajamų atėmus parduotų akcijų įsigijimo išlaidas) gali būti mažinamas pajamų mokesčiu neapmokestinama 500 eurų dydžio per kalendorinius metus neviršijanti suma, jeigu netaikomi GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 30 punkte nustatyti apribojimai.

GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 30 punkte nustatyta lengvata netaikoma (t. y. tokiu atveju pajamų mokestis apskaičiuojamas nuo skirtumo, apskaičiuoto iš gautų akcijų pardavimo pajamų atėmus parduotų akcijų įsigijimo išlaidas, neatimant 500 eurų neapmokestinamo dydžio):

- kai akcininkas akcijas parduoda šias akcijas išleidusiai bendrovei,
- įmonės (bet kokios teisinės formos) likvidavimo atveju,
- parduodant akcijas, kurios gautos (arba turimų akcijų nominali vertė padidinta) didinant bendrovės įstatinį kapitalą iš bendrovės lėšų (akcijų nominalios vertės padidinimo atveju lengvata netaikoma akcijų pardavimo pajamoms, proporcingai tenkančioms akcijų nominalios vertės padidinimo iš bendrovės lėšų sumai),
- finansinių priemonių realizavimo pajamoms, gautoms už užsienio valstybėje ar zonoje, kuri įtraukta į Tikslinių teritorijų sąrašą, įsteigtų vienetų išleistas finansines priemones,
- finansinių priemonių realizavimo pajamoms, gautoms iš užsienio valstybės ar zonos, kuri įtraukta į Tikslinių teritorijų sąrašą.

Taigi, jeigu įmonė A įsteigta ne Tikslinėje teritorijoje, įmonė nevykdė privalomo akcijų supirkimo, akcijos parduotos ne dėl įmonės likvidavimo, akcijos pirktos (ir akcijų nominali vertė nebuvo didinta iš įmonės lėšų) bei pajamas už parduotas akcijas gavote ne iš Tikslinės teritorijos, tai gautoms akcijų pardavimo pajamoms gali būti taikoma GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 30 punkte nustatyta lengvata.

Akcijų pardavimo pajamas Jums deklaravus Deklaracijos dalyje D, 11 pajamų rūšies kodu „Finansinių priemonių perleidimo nuosavybėn, išvestinių finansinių priemonių realizavimo pajamos, kurioms (jų daliai) taikoma mokesčio lengvata“, minima lengvata (500 eurų per metus neviršijanti neapmokestinama suma) bus pritaikyta programiškai - suformavus Deklaraciją.

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad Deklaracijoje turi būti atskirai deklaruojamos akcijų pardavimo pajamos ir tokių akcijų įsigijimo išlaidos, gautos už parduotas akcijas, kurioms taikoma GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 30 punkte nustatyta lengvata (deklaruojamos Deklaracijos dalyje D,

11 pajamų rūšies kodu), ir atskirai (jeigu tokių pajamų būtų gauta) akcijų ar kitų FP pardavimo pajamos ir tokių akcijų įsigijimo išlaidos, gautos už parduotas akcijas, kurioms netaikoma GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 30 punkte nustatyta lengvata (deklaruojamos Deklaracijos dalyje D, 12 pajamų rūšies kodu).

Jeigu parduodamos akcijos, kurios yra sutuoktiniams bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausantis turtas, laikoma, kad pajamos yra gautos abiejų sutuoktinių lygiomis dalimis (jeigu jų tarpusavio susitarimu vedybų sutartimi nenustatyta kitaip), nepriklausomai nuo to, kad, pavyzdžiui, akcijų pardavimo sandoris sudarytas (vertybinių popierių sąskaita atidaryta) tik vieno iš sutuoktinių vardu. Atsižvelgiant į tai, tokias pajamas ir parduotų akcijų įsigijimo išlaidas turi deklaruoti abu sutuoktiniai lygiomis dalimis (po 1/2), taip pat GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 30 punkte nustatyta 500 eurų neapmokestinama suma gali būti taikoma (jeigu netaikomi minėti apribojimai) kiekvieno sutuoktinio gautoms pajamoms atskirai, pagal kiekvienam iš jų priskirtiną (1/2) akcijų pardavimo pajamų ir įsigijimo išlaidų dalį.

Daugiau informacijos apie finansinių priemonių pardavimo pajamų apmokestinimą pajamų mokesčiu galite rasti www.vmi.lt > Mokesčių žinynas > Gyventojų pajamų mokestis > Kitos pajamos / išmokos (pagal abėcėlę) > Turto pardavimo pajamos > Finansinių priemonių arba (<https://www.vmi.lt/evmi/pardaviau-finansines-priemones>).

Mokesčių žinyne taip pat skelbiamas leidinys „Kaip apmokestinamos 2016 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir/arba išvestinių finansinių priemonių realizavimo pajamos?“ - www.vmi.lt > Mokesčių žinynas > Leidiniai > Gyventojų pajamų mokestis > Pajamų apmokestinimas (<https://www.vmi.lt/evmi/pajam%C5%B3-apmokestinimas>